

Debata oksfordzka – jak wymieniać poglądy?

CZEGO DOWIESZ SIĘ Z PRZECZYTANEGO TEKSTU

- jakie są cele debaty oksfordzkiej
- poznasz podstawowe zasady debaty oksfordzkiej oraz role poszczególnych mówców
- dowiesz się, jakie walory edukacyjne ma debata oksfordzka

Kilka słów o debacie oksfordzkiej

Debata oksfordzka to typ debaty, który został upowszechniony w Polsce na początku lat 90. przez prof. Zbigniewa Pełczyńskiego z Uniwersytetu Oksfordzkiego. Debata oksfordzka ma ustalony przebieg i odznacza się bardzo przejrzystą formułą. Celem debaty oksfordzkiej jest umiejętne budowanie argumentacji za i przeciwko tezie debaty. Ponadto, debata oksfordzka przyczynia się również do budowania platformy do dialogu. Do celów debaty oksfordzkiej należy zaliczyć też uczenie szacunku wobec oponenta oraz uczenie kultury wypowiedzi.

Podstawowe zasady debaty oksfordzkiej

W debacie uczestniczą dwie strony – propozycja oraz opozycja. Drużyna propozycji ma za zadanie obronę tezy, natomiast celem drużyny opozycji jest obalenie tezy. Debata oksfordzka koncentruje się wokół tezy, która ma charakter zdania twierdzącego.

Debacie oksfordzkiej przewodzi Marszałek lub Marszałkini, którzy czuwają nad porządkiem debaty, zabieraniem głosów przez poszczególnych mówców i przestrzeganiem

Projekt pt. *Młodzieżowy Uniwersytet Ekonomiczny* realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, nr umowy: POWR.03.01.00-00-T220/18. Kwota dofinansowania ze środków europejskich: 2 505 178,95 zł. Całkowita wartość projektu to 2 972 447,73 zł.

regulaminu. W prowadzeniu debaty Marszałkowi/Marszałkini pomaga Sekretarz, którego zadaniem jest mierzenie czasu wypowiedzi poszczególnych mówców. Zarówno Marszałek, jak i Sekretarz muszą zachować bezstronność podczas debaty. Po zabraniu głosu przez głównych mówców pytania może zadawać publiczność, jeżeli regulamin debaty oksfordzkiej dopuszcza takie rozwiązanie.

Debata oksfordzka oceniana jest przez jury lub/oraz publiczność. Po zakończeniu mów przez czwartych mówców obu drużyn ma miejsce zakończenie właściwej części debaty. Następnie jury ocenia debatę, a publiczność głosuje. Pierwsze głosowanie publiczności ma miejsce przed rozpoczęciem debaty oksfordzkiej, drugie głosowanie odbywa się po debacie oksfordzkiej. W głosowaniu publiczności wygrywa ta drużyna, która przekona największą część publiczności do swojej linii argumentacyjnej. Przykładowo, przy pierwszym głosowaniu publiczności 15 osób opowie się za tezę, a 9 osób przeciwko tezie debaty oksfordzkiej. Po drugim głosowaniu, przeprowadzonym po zakończeniu mów obu drużyn, okaże się, że 13 osób opowie się za tezę debaty, a 12 osób przeciwko tezie debaty. Taki wynik wskazuje na zwycięstwo drużyny opozycji, ponieważ udało jej się przekonać 3 osoby do swojej linii argumentacyjnej. Po otrzymaniu not sędziowskich/podliczeniu głosów publiczności Marszałek ogłasza wynik debaty.

Role mówców

Drużyna propozycji oraz drużyna opozycji składają się z czterech mówców, a każdy mówca pełni określoną rolę. Mówca pierwszy definiuje i interpretuje tezę, nakreśla linię argumentacyjną drużyny. Rolą mówcy drugiego jest prezentacja linii argumentacyjnej drużyny. Mówca trzeci ma za zadanie zbijać argumenty drużyny przeciwnej, może wprowadzić nowy argument. Mówca czwarty podsumowuje debatę i linię argumentacji drużyny, nie wprowadza nowych argumentów. Celem mówcy czwartego jest ostateczne przekonanie jury/publiczności do prezentowanej przez drużynę linii argumentacji.

Każdy z mówców ma określony czas na wypowiedź (z reguły 4-5 minut). Mówca na początku swojej wypowiedzi zwraca się grzecznościowym zwrotem do Marszałka,

Projekt pt. *Młodzieżowy Uniwersytet Ekonomiczny* realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, nr umowy: POWR.03.01.00-00-T220/18. Kwota dofinansowania ze środków europejskich: 2 505 178,95 zł. Całkowita wartość projektu to 2 972 447,73 zł.

publiczności/jury oraz oponentów (Szanowny Panie Marszałku, droga publiczności, szanowni oponenty...). Zwroty grzecznościowe obowiązują mówców również podczas wtrąceń (Szanowny Panie Marszałku – pytanie/informacja ...).

Warto dodać, że mówcy podczas swojej wypowiedzi powinni przyjąć pytania/informacje drużyny przeciwnej. To mówca decyduje ile pytań ze strony drużyny przeciwnej przyjmie. Istotne jest jednak to, aby mówca miał wystarczająco dużo czasu na przedstawienie swojej wypowiedzi. Stąd też, mówca może zaznaczyć, że na pytania drużyny przeciwnej odpowie pod koniec swojej wypowiedzi. Takie rozwiązanie ma jeszcze jedną zaletę – mówca nie rozprasza się, mogąc swobodnie kontynuować swoją wypowiedź. Co ważne, mówca ma prawo odmówić przyjęcia pytania. Ostatnie 30 sekund podczas wypowiedzi mówcy to tzw. „czas chroniony”, kiedy nie można zadawać kolejnych pytań/informacji.

Chęć zadania pytania/informacji sygnalizuje się przez podniesienie ręki. Pytanie można zadać dopiero, gdy głosu udzieli Marszałek debaty. Pytanie/informacja powinny być związane i treściwe. Czas na zadanie pytania lub podania informacji nie stanowi dodatkowej możliwości na wypowiedź.

Jeżeli regulamin debaty oksfordzkiej dopuszcza zadawanie pytań przez publiczność, to wówczas mówcy mogą udzielić odpowiedzi na pytania/informacje zadawane przez publiczność po wystąpieniu mówców głównych obu drużyn.

Warto dodać, że mówca powinien pamiętać o kulturze wypowiedzi nie mogąc atakować słownie mówców drużyny przeciwnej, ani publiczności zadającej pytania. Niedopuszczalne jest używanie wulgaryzmów.

Wyzwania w zakresie debaty oksfordzkiej

Debata oksfordzka wymaga bardzo dobrego przygotowania merytorycznego, gdyż dopiero bezpośrednio przed debatą drużyny dowiadują się, której strony będą bronić. Zatem, na etapie przygotowań należy przygotować linię argumentacyjną zarówno za tezą, jak

Projekt pt. *Młodzieżowy Uniwersytet Ekonomiczny* realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, nr umowy: POWR.03.01.00-00-T220/18. Kwota dofinansowania ze środków europejskich: 2 505 178,95 zł. Całkowita wartość projektu to 2 972 447,73 zł.

i przeciwko tezie debaty oksfordzkiej. Tak więc, jedną z głównych trudności jest odpowiednie zaangażowanie oraz poświęcenie dużej ilości czasu w przygotowania do debaty.

Kolejnym wyzwaniem, z którym muszą zmierzyć się uczestnicy jest odpowiednie formułowanie argumentów. Argument w stylu oksfordzkim powinien być jasno sformułowany, a także logiczny i spójny. Argument należy sformułować w taki sposób, aby nie stanowił wewnętrznego zaprzeczenia. Istotne jest również to, aby przytaczane argumenty nie zaprzeczały obranej linii argumentacyjnej.

Trudność może stanowić również poszukiwanie wiarygodnych źródeł informacji, które zostaną wykorzystane do budowania linii argumentacyjnej. Warto poprosić o pomoc nauczyciela, który może naprowadzić uczestników debaty oksfordzkiej na odpowiednie źródła informacji.

Walory edukacyjne debaty oksfordzkiej

Debata oksfordzka cechuje się dynamiczną formułą oraz interaktywnym charakterem. Tak więc, jest bardzo widowiskowa oraz angażująca, zachęcając tym samym do uczenia się. Debata oksfordzką można potraktować jako idealne narzędzie edukacyjne, ponieważ dostarcza wiedzy jej uczestnikom i poszerza ich horyzonty.

Debata oksfordzka na kształtowanie kompetencji miękkich. Uczestnicy debat oksfordzkich mogą ćwiczyć wystąpienia publiczne i uczyć się radzenia sobie ze stresem. Przy wygłaszaniu mów uczestnicy debaty oksfordzkiej uczą się również panowania nad swoim ciałem oraz głosem. Wzmacniane są umiejętności komunikacyjne, tak bardzo pożądane zarówno na rynku pracy, jak i w życiu codziennym.

Kolejną zaletą debaty oksfordzkiej, jako narzędzia edukacyjnego, jest rozwijanie umiejętności poszukiwania informacji. Już na etapie definiowania tezy debaty oksfordzkiej niezbędne jest tłumaczenie każdego słowa zawartego w tezie, a następnie wykazanie związku z całymi słowami. W tym celu debatujący powinni sięgnąć do słownika języka polskiego, słownika wyrazów bliskoznacznych, encyklopedii, podręczników, czy artykułów naukowych. Ponadto, przy budowaniu argumentów i linii argumentacyjnej ważne jest osadzenie w teorii

Projekt pt. *Młodzieżowy Uniwersytet Ekonomiczny* realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, nr umowy: POWR.03.01.00-00-T220/18. Kwota dofinansowania ze środków europejskich: 2 505 178,95 zł. Całkowita wartość projektu to 2 972 447,73 zł.

naukowej oraz podparcie argumentów badaniami i analizami. Wymaga to wyszukania informacji i źródeł, które można w tym celu wykorzystać.

Walorem debat oksfordzkich jest kształtowanie umiejętności krytycznego myślenia. Uczestnicy debat oksfordzkich na etapie przygotowania linii argumentacyjnej muszą myśleć w sposób racjonalny i uporządkowany, tak aby zrozumieć poszczególne fakty, czy związki przyczynowo - skutkowe. Wymaga to zdefiniowania problemu, a następnie zebrania informacji oraz danych. Kolejnym etapem jest zbadanie i ocena danych, a także wyciągnięcie wniosków. To pozwoli na trafne przygotowanie poszczególnych argumentów, jak i całej linii argumentacyjnej.

LITERATURA

1. Buksak L. (2019). *Szkoła mówców. Myśl i prezentuj inaczej niż wszyscy*, Wydawnictwo Helion – Onepress.
2. Frąszczak, K. (2020). *Debata oksfordzka – lepsza komunikacja w biznesie?*, Biznesmaniak, (5), 11–14.
3. Pacut A. (2007). *Debaty oksfordzkie jako forma edukacji w obszarze ekonomii społecznej*, Kwartalnik Ekonomii Społecznej, Małopolska Szkoła Administracji Publicznej, Kwartalnik nr 1/2007(1).

LINKI DO ŹRÓDEŁ INTERNETOWYCH

1. https://www.youtube.com/watch?v=BYBeVd7gvyg&ab_channel=StowarzyszenieM%C3%B3w%C3%B3w
2. https://www.youtube.com/watch?v=4XvJSgW58Gs&ab_channel=StowarzyszenieM%C3%B3w%C3%B3w
3. <https://debataoksfordzka.pl/wp-content/uploads/2019/08/Podr%C4%99cznik-do-Debat-Oksfordzkich-Bartosz-Tarnowski-Micha%C5%82-Kruszy%C5%84ski-1.pdf>